ప్రాయంగా ఉపకరించాలనే ఆదర్శంతో ప్రారంభిస్తున్నాము. ఇంకా 'పాప', 'పఠాభి', తిలక్, అనిసెట్టి మొదలైన యువ రచయితల నవరచనలు ఈ గ్రంథమాల నలంకరిస్తాయి. సంపాదకుడు ఆకలితో, హర్షంతో, ప్రతిభావంతులైన యువ రచయితల సహకారం కోసం చేతులు చాపి, ఎదురు తెన్నులు కాచివుంటాడు. కథ, నాటిక, వ్యాసం, స్కెచ్, పద్యనాటిక,—విశిష్ట స్వతంత్రరచన, ఉత్తమ అనువాద రచన—నవరచనలోని వివిధ స్వరూపాలూ, విభిన్న నైపుణ్యాలూ ఈ గ్రంథమాల ఆదర్శంలో ప్రతిఫలితం కావాలని ఆశయం. ఈ ఆశయం నెరవేరడానికి రచయితలేకాక గ్రంథవిక్రేతలూ, పాఠకులూ, పోషకులూ అందరి సమాదరమూ, సహకారమూ హృదయపూర్వకంగా ఆశిస్తున్నాము.

మల్లవరపు విశ్వేశ్వరరావు

4/3, దేశికస్వామి వీధి
మైలాపూరు, మద్రాసు

సంపాదకుడు :
"నవ రచనావళి" గ్రంథమాల

విషయాలు

	పేజీ
జేబురుమాలు ...	5
స్వేచ్ఛ ...	33
వంశవృక్షం ...	61
వరామన్న ...	90

జేబురుమాలు

1

"ఏమిటి నువ్వాకుట్టున్నది, పద్మినీ?"

"జేబురుమాలు."

"ఎవరికి?"

"ఎవరికేమిటి? నాకే."

"చాలా బాగుంది గుడ్డ. పట్టుగుడ్డేనా?"

"పట్టే అనుకుంటాను. క్రేప్ డి చైన్ అనో, క్రేప్ డి షైన్ అనో అంటారు. నీ చేతిలో ఏమిటా పుస్తకం?"

"ఇదా? అబ్బే...ఏమీ లేదు."

"అయినా చూపించు."

"పద్మినీ, ఈవాళ నీ పుట్టినరోజు కాదూ?"

"ఎవరు చెప్పేరు నీకు?"

"నా కలా జ్ఞాపకం..."

"ఆ పుస్తకం ముందు చూపించు."

"ఇవాళ నీ పుట్టినరోజైతే చూపిస్తాను."

"ఇవాళే నా పుట్టినరోజు."

"అయితే ఇదిగో."

"ఏమిటిది, చిట్టిశాస్త్రీ? నాకిది పుట్టినరోజుకి! బహుమానమా?"

"అత్తకీ, మామకీ చూపించకుండా నీపెట్టెలో దాచెయ్యాలి నువ్వు."

"వాళ్లు చూస్తే ఏమిటి?"

"వాళ్లేమైనా అనుకుంటారు...పైగా నాకు సిగ్గు కూడాను."

"సిగ్గెందుకూ?......చిట్టిశాస్త్రీ: నీ పుట్టినరోజెప్పుడు?"

"ఎప్పుడైతే నీకెందుకులే......పైచదువులకి నువ్వు చెన్నపట్టణం వెళ్లడం నిశ్చయమేనా?"

"అమ్మా నాన్నా ఇంకా వాదించుకుంటున్నారు. నాన్నకి పంపించాలనుంది. అమ్మకి అంతగా ఇష్టంలేదు.... ఈ పుస్తకం బాగుండేటట్టుంది. ఎంత దీని ఖరీదు?"

"ఎంతైతే నేమిటి?"

"ఇక్కడే వ్రాసిపెట్టేరు. పదున్నర రూపాయిలు. అబ్బా! ఎందుకింత ఖర్చుపెట్టేవు?....పోనీ, నీ పుట్టిన రోజెప్పుడో చెప్పు."

"అత్త నువ్వు చెన్నపట్టణం వెళ్లకుండా ఏమిటి చెయ్యాలంటుంది?"

"ఏమిటేమిటో అంటుంది."

"నాకు తెలుసునులే."

"ఏమిటి?"

"నీకు పెళ్లి చేసెయ్యాలనేనా?"

"అదంతా నీకెందుకు?....అతిప్రసంగం మాను ....నువ్వు చెన్నపట్టణం వెళ్లవా ఈసంవత్సరం?"

"నాకు వెళ్లాలనే ఉంది. అందులో ముఖ్యంగా నువ్వు అక్కడికి వెళ్లేటట్టయితే."

"నామాటకేమిలే."

"కాని మా అమ్మ నన్ను వదలిఉండలేనంటుంది. తనతో నేను చెన్నపట్టణంలో కాపురంపెట్టడం ఒట్టిమాట. డబ్బు హెచ్చు ఖర్చవుతుంది. అదికాక మాచెల్లాయికి పెళ్లి చెయ్యాలి. అమ్మా నేనూ కూడా చెన్నపట్టణంలో ఉండి పోతే సంబంధాలు వెతకడం కష్టం. నేనీ ఊళ్లోనే పడి ఉండటం నిశ్చయం....అన్నట్టు లక్ష్మీకాంతం అని నా స్నేహితుడొకడు చెన్నపట్టణం వెళ్తున్నాడు. నాత్రబతు కిక్కడే."

"మీ చెల్లికి అప్పుడే పెళ్లా?"

"పన్నెండేళ్లు నిండుతున్నాయి. దానికి చదువుకో వాలనీ లేదు. మాకూ అంతగా చదువుచెప్పించే శక్తీలేదు. నాన్నపోయి ఆరేళ్లయింది దప్పుడే."

"ఇంత డబ్బుపెట్టి ఈ పుస్తకం ఎందుకు కొన్నావు, చిట్టిశాస్త్రీ?"

"నువ్వు నవ్వనంటే ఒకసంగతి చెప్తాను."

"ఏమిటి?"

"ఆరునెలల బట్టి నా చిల్లరఖర్చుల కిచ్చే డబ్బంతా కూడబెట్టి కొనగలిగేను....పద్మినీ, ఎవరితోనూ చెప్పకు."

"నువ్వు చాలా తమాషామనిషివి సుమా....ఈ పుస్తకంమాట అమ్మకు తెలియకుండా ఎలా దాచగలను? అమ్మకి తెలియకుండా నేనేమీ ఇంతవరకు చెయ్యలేదు."

"చూపిస్తే మరేమీలేదు. నాకు సిగ్గుగా ఉంటుంది. అదికాక అత్తకి కొంత కోపంవస్తుందేమో అనికూడా భయం."

"చూపించనులే. దాచేస్తాను. కాని. నీ పుట్టినరోజు ఏదో చెప్పు. నీకుమట్టుకు నేనేదైనా ఇవ్వవద్దూ?"

"నాకేమీ అక్కరలేదు. పద్మినీ."

"చెప్పు! నేనుకూడా నీకొక పుస్తకం కొనివ్వనా? లేకపోతే మరొకటేమైనా కావాలా?"

"నాకేమీ వద్దు. నన్ను నువ్వు మరచిపోకుండా ఉంటేచాలు."

"చాలా విచిత్రంగా మాట్లాడుతున్నా వేవాళ నువ్వు. నిన్నెందుకు మరచిపోతాను నేను?"

"నువ్వు చెన్నపట్నం వెళ్లిపోతున్నావంటే నాకు చాలా దుఃఖంగా ఉంది. పద్మినీ. ఏడాదిలో ఎప్పుడోకాని నిన్ను నేను కలుసుకోడం ఉండదు....సరే, కొంతకాలానికి నీకు పెళ్లికూడా అయిపోతుంది. ఆతర్వాత నిన్ను చూడడమే దుర్లభం అవుతుంది."

"పెళ్లి పెళ్లంటూ వెందుకు? దానిగురించి నువ్వు మాట్లాడకు....నీ కేమికావాలో నిజంగా చెప్పు. నే నిస్తాను. పుట్టినరోజుకే అని కాదులే. ఏమిటి కావాలి?"

"నాకేమీ తోచటంలేదు. చెన్నపట్టణం వెళ్లేటట్టయితే ఎప్పుడు బయలుదేరతావు?"

"బయలుదేరితే రెండుమూడురోజులలో బయలుదేరాలి."

"నా స్నేహితుడు లక్ష్మీకాంతం ఎల్లుండి బయలుదేరుతున్నాడు."

"నువ్వు నీ కేమికావాలో....కాని ఈ జేబురుమా లివ్వనా. అంతా నగిషీచెయ్యడం అయ్యాక."

"నీకోసం కుట్టుకుంటున్నా నన్నావు!"

"కదవాలేమరి. నిన్నే మొదలుపెట్టాను ఏమీ తోచక. ఒకవైపు సగంకూడా కాలేదు. ఇంకా మూడువైపులా నగిషీచెయ్యాలి....అయితే ఈ జేబురుమాలు పుచ్చుకుంటావా?

"నీ ఇష్టం."

"నా ఇష్టం అడిగాను. మరేదైనా కావాలంటే అదికూడా కొనిస్తాను. నాదగ్గర పదిహేను రూపాయిలు దాకా ఉన్నాయి.

"ఈ జేబురుమాలే కావాలి."

"సరే. నేను చెన్నపట్టణం వెళ్తేమట్టుకు ఏ సెలవల కైనా నేనిక్కడికి వచ్చినప్పుడే నీ కివ్వగలను."

"అసలు నాకేమీ అక్కరలేదు. పద్మినీ."

"ఊరుకో....ఏమిటంటే, చెన్నపట్టణం వెళ్లేటట్టయితే బయలుదేరేముందు దీనిని నేను పూర్తిచెయ్యలేను.

అదికాక ఈ నగిషీపనంతా చాలా చికాకైనపని. నాకే సామాన్యంగా ఇటువంటి పనులకి తగినంత ఓపికకూడా లేదు."

"నువ్వు జేబురుమాలు కుట్టి నాకిస్తానంటేనే నాకెంతో సంతోషంగా ఉంది. వేరే కుట్టి ఇవ్వనవసరం లేదు. ...నిజంగా నేనంటే నీకు కొంచెమైనా అభిమానముందా, పద్మినీ?"

"ఏమిటి, ఈవాళ నాతో ఇంతవిచిత్రంగా ప్రవర్తిస్తున్నావు?...నా మేనత్తకొడుకు వైనప్పుడు నీమీద అభిమానం ఉండకేంచేస్తుంది?"

"మేనత్తకొడుకు నవడంవల్ల నేనా నీ అభిమానం అంతా?"

"అదేకాదు, చిట్టిశాస్త్రీ! నువ్వు ప్రత్యేకంగా కూడా నచ్చావు. సావిత్రత్తకొడుకు లక్ష్మీనారాయణ కూడా నాకు మేనత్తకొడుకే. అయినప్పటికీ అతనంటే నాకంత అభిమానం లేదు."

"వాడు, సరే, ఒట్టి పోకిరీ వెధవ. వాడికంటె నేనంటేనే నీకు ఎక్కువ అభిమానం అని నన్ను సంతోషించమంటావా?"

"నాకేదేమీ బోధపడడంలేదు. కాని నువ్వు చాలా మంచివాడవని నాకు తెలుసును. నా పుట్టినరోజుకి ఇది కొని నాకివ్వాలని నీకెందుకు బుద్ధిపుట్టిందీ?....చిట్టిశాస్త్రీ. నిజంగా నువ్వంటె నాకు చాలా అభిమానం. నిజంగా. ఈ

జేబురుమాలు నగిషీఅంతా పూర్తికాగానే నీకిస్తాను. ఏమి! ...ఈ పుస్తకం దాచేస్తానులే. భయపడకు."

2

రెండేళ్ల తర్వాత:

"ఈ కుట్టుపనులంటే మీకు చాలా సరదాయేనా!"

"సరదాయేనండీ. కాని చాలాకాలంబట్టి ఏమీ చెయ్యడంలేదు. నిన్ననే మొదలుపెట్టేను. ఏమీతోచక. నాకంత ఓపికలేదండీ. మీరే మీ ఓపికతో ఆడజన్మ ఎత్తింటే ఇటువంటి కుట్టుపనులూ, నగిషీపనులూ ఎన్నో చేసుందురు."

"రమారమి రెండుసంవత్సరాలు మనం ఒకేకళాశాలలో ఒకేతరగతిలో ఉన్నాంకదా. ఇంకా మీరు నన్ను 'మీరూ మీరూ' అనడం న్యాయమేనా? 'లక్ష్మీకాంతం' అంటూ ఉండండి. 'లక్ష్మీకాంతంగారూ' అంటే నాకు నచ్చడంలేదు."

"నన్ను మీరు 'మీరూ' అనడం లేదూ? అలాగే."

"మీ విషయంలో వేరు. మీరు ఆడవారు. మర్యాద చెయ్యవలసిన బాధ్యత నాకుంది."

"స్త్రీపురుషులు సమానులనే రోజులుకదా ఇవి, నాకుమట్టుకు మర్యాదలెందుకు? అదికాక నా పేరుకొక తోకపెట్టి 'పద్మినిగారూ' అన్నా 'పద్మినీదేవి గారూ' అన్నా వినడానికి చాలా అసహ్యంగా ఉంటుంది. సాధారణంగా

‘పద్మిని’ అంటే ఆ పేరులో అందముంది. ఒప్పుకుంటారా?”

“పేరులో మాత్రమే కాదు.”

“మీరిలా కించెతనపుమాటలాడడం నా కిష్టం లేదు. ఎవరైనా వింటే బాగుండదు. అనేకమంది ఇలా వస్తూపోతూ ఉంటారు. అదికాక ఆ మూలకూర్చున్న పిల్ల మనమాటలన్నీ వింటోందని నా అనుమానం....వద్దు, వెనక్కి తిరిగి చూడకండి. నెమ్మదిగా మాట్లాడండి.”

“నాకింకా మర్యాదలుచెయ్యడం మానననంటారు?”

“ఈరోజు ఈవిధంగా నడవనియ్యండి.”

“సరేలెండి. ఈ సాయంత్రం ఇక్కడికి నన్ను రమ్మని మీరు కళాశాలలో చెప్తే ఏదో ప్రత్యేకమైన కారణం ఉందనుకొన్నాను.”

“ఏమీ లేదండీ. నాకేమీ తోచడంలేదిక్కడ.... అదీకాక నిన్నరాత్రిబట్టీ నా మనస్సు చాలా చికాకుగా ఉంది. నిన్న సాయంత్రం నా గదిలోవున్న పిల్ల నాతో పోట్లాడింది. చిటికీమాటికీ పోట్లాడుతుందా పిల్ల. కోపంలో నా చీరెఒకటి చించేసింది.”

“నిజంగా?”

“అవును. కాని నేనుమట్టుకు ఊరుకునే రకం కాను లెండి. తన పెట్టెలోంచి క్రొత్తచీరెఒకటి పైకిలాగి దాన్ని నేను చింపేసేను. దానితో ఇద్దరం ఏడుస్తూకూర్చున్నాం... ఎందుకలా మాట్లాడకుండా చూస్తారు? ఇప్పుడిల్లా నవ్వుతూ చెప్తున్నాననా? తర్వాత ఇద్దరం మళ్లీ స్నేహితురాళ్ల మయి

పోయాంలెండి. ఆడవాళ్లం అందరం చాలా విచిత్రమయిన జంతువులమని ఒప్పుకుంటారా?”

“మీరు ఆవిడ ఉన్న గది వదిలి వేరేగదికి వెళ్లకూడదండీ?...కొందరి కొందరి స్వభావాలు అలాగే ఉంటాయి లెండి. ఆడవాళ్లలోనే కాదు, మగాళ్లలో కూడా. క్రిందటి సంవత్సరం నేనున్నగదిలో ఒకడుండేవాడు. వాడుకూడా...”

“నిన్నరాత్రి ఆగది వదిలెయ్యాలనే అనుకున్నాను. కాని ఇప్పుడింక వదలక్కరలేదు....మిమ్మల్ని రమ్మని ఇక్కడ నేను చెప్పేకబుర్లు చూశారా? నా దరిద్రపు ఘోషంతా మీతో నేనెందుకుచెప్పాలి. చెప్పండి!”

“అలా అనకండి. మీరు నాతో ఏం చెప్పుకున్నా ఉంటే నాకెంతో సంతోషం... నేను మీతో ఇంతవరకు చెప్ప లేదు. మూడునాలుగు సంవత్సరాలబట్టి రాత్రింబగల్లు నా ఆలోచనలు సగం మిమ్మల్నిగురించే. రాజమహేంద్రవరంలో మీరు చదువుకుంటున్నరోజుల్లో పురుషోత్తం మీమాటలు చెప్తున్నప్పుడు....”

“మా చిట్టిశాస్త్రి?”

“అవునండీ. మేము అందరం ‘పురుషోత్తం’ అనే పిలుస్తూఉండేవాళ్లం లెండి ...పురుషోత్తం ఏమిటేమిటో మిమ్మల్నిగురించి చెప్తున్నప్పుడు ఎప్పటికైనా మిమ్మల్ని కలుసుకోవాలనీ మీతో మాట్లాడాలనీ నాకుండే అభిలాష ఇంతాఅంతా అని చెప్పనలవి కాదు.”

“నిజంగా?”

"నిజంగా. మీరు సీ.కార్లకివెళ్లేచోటికి నేనుకూడా వెళ్తూఉండేవాణ్ణి, ఊరికే మిమ్మల్ని చూడడానికే. మీరు సినిమాకికాని నాటకానికికాని వెళ్తున్నారని తెలిస్తే నేనుకూడా అక్కడ తయారయేవాణ్ణి, మిమ్మల్ని దూరాన్నించి చూసి సంతోషించడానికే."

"నా కాలేజులలో మీరంటూ ఒకరున్నారన్న మాటే తెలియదు."

"మీకు తెలియడానికి అవకాశం ఏదీ? నా అదృష్ట వశాత్తు మనంఇద్దరం ఒకేకళాశాలలో ఒకేతరగతిలో ఉండడం సంభవించింది. దానికితోడు మీరు చెన్నపట్టణం వచ్చిన కొన్ని నెలలకే మీ తండ్రిగారు నేను రాజమహేంద్రవరంనుంచి ఇక్కడికి వస్తుంటే మీకు అందజేయమని నాకేవో కొన్ని వస్తువులిచ్చారు. ఆ సమయంలో నా ఆనందానికి మేరలేదు. నేనారోజున ఇక్కడికి ఆ వస్తువులు పట్టుకురావడం. మీకు కబురుపంపడం, మీరు క్రిందికి దిగిరావడం, ఆతర్వాత మనకి జరిగిన సంభాషణా నేను ప్రాణంఉండగా మరచిపోలేను."

"నాకూ బాగా జ్ఞాపకముంది సుమండీ. మీరు వస్తారని నాకు మానాన్న ముందరరోజునే వ్రాశాడు. ఆ సాయంత్రం మీకోసం ఎదురుచూస్తూ ఉన్నాను."

"నాకోసం కాదు. ఆ వస్తువులకోసం అనండి."

"లేదు, మీకోసంకూడా....మీకోసమే."

"తర్వాత మిమ్మల్ని చూడడానికి నన్ను తరుచుగా మీరు రానివ్వడం మీ దయా నా అదృష్టమూను."

"మీరు నమ్ముతారో నమ్మరో కాని మీరు ప్రతి శనివారం రావడం నాకెంతలవాటయి పోయిందంటే మీ రెప్పుడైనా రాకపోతే నాకేమీతోచదు. ఆ సాయంత్రం అంతా నాకు తలనొప్పిగాఉంటుంది."

"నిజం చెప్తున్నారా?"

"నిజమేనండీ....అన్నట్టు క్రిందటివారం మీరు నాకిచ్చిన పుస్తకం చదివానుసుమండీ. చాలాబాగుంది."

"నేను చెప్పేనుకాదండీ. చాలాబాగుంటుంది. మొన్న మొన్నటి వరకూ ఆ గ్రంథకర్తపేరుకూడా నాకు తెలియదు. మధుసూదనరావు,మనతరగతిలోనే ఉన్నాడు చూడండీ..."

"ఎప్పుడూ మీపక్కని కూర్చుంటాడు, అతనేనా?"

"అవునండీ. అతనే. చాలా తెలివైనవాడు. నేనూ అతనూ చాలా స్నేహితులంలెండి. అతను చెప్పేడు ఈ గ్రంథకర్తగురించీ ఈ గ్రంథంగురించీ."

"చాలా తెలివైనవాడా అండీ అతను?"

"అవునండీ, చాలా తెలివైనవాడు."

"తరచుగా మీరు అతనితోనే తిరుగుతూ ఉంటారు కాబోలు."

మిమ్మల్ని చూడడానికి రాని సాయంత్రాలన్నీ అతనితోనే గడుపుతాను. చాలా చమత్కారంగా మాట్లాడుతాడులెండి."

"ఊరికే పైనుండి చూసినవాళ్లకి అంత తెలివైనవాడిలా కనబడడే!"

"అవును. చాలామంది అలా అన్నారు. మనిషికి అమితమైన సిగ్గు. బాగా ఎరుగున్నవాళ్లదగ్గరకాని తెలివితేటలు తెలియపరస్తూ ప్రవర్తించడు....ఈవాళ నేను వస్తానంటే వేళాకోళానికి తననికూడా మీదగ్గరకి తీసుకువచ్చి మీతో పరిచయం కలపమన్నాడు."

"తీసుకు రాలేకపోయారా?"

"తీసుకు రమ్మంటారా? ఈసారి తీసుకువస్తాను లెండి."

"అన్నట్టు మీరు వెళ్లిపోయే వేళయింది. మీ పుస్తకం తెచ్చి ఇచ్చేస్తాను."

"వద్దండి. మీకంత నచ్చిందికనుక మీదగ్గరే ఉంచుకోండి. బహుమానంగా ఇచ్చాననుకోండి. నేను చదివేకే మీకిచ్చానుకాని...."

"బహుమానంగా ఇచ్చేస్తానంటారా? అంతడబ్బు పెట్టి కొనుక్కున్నారు! నాకు చాలా నచ్చిందిసుమండీ ఆపుస్తకం. మరి దానిని నాకు మీరు బహుమానంగా ఇస్తే మీకు నన్నేమిటిమ్మంటారు?"

"నాకు మీరేమీ ఇవ్వక్కర్లేదండి. నామీద దయ ఉంచితే చాలు."

"అలాకాదు. మీకు ఏగ్రంథకర్త అంటే ఎక్కువ అభిలాషో చెప్పండి. నేనొక పుస్తకం కొని మీకిస్తాను."

"నాకు పుస్తకాలొద్దండి."

"మరేమిటిమ్మంటారు....పోనీ, నేనిప్పుడు కుట్టున్న జేబురుమాలిమ్మంటారా?"

"ఆగుడ్డ చాలా బాగుందిసుమండీ. ఏమిటండాగుడ్డ?"

"క్రేప్ డి చైన్ అనో క్రేప్ డి షైన్ అనో అంటారండీ. నిన్ననే మొదలుపెట్టేను ఏమీతోచక. ఒకవైపు పూర్తిగా అయింది. మరొకవైపు సఖంకూడా కాలేదు. మిగిలిన రెండువైపులూ నగిషీపని మొదలుపెట్టనే లేదు...ఈ జేబురుమాలు పుచ్చుకుంటారా?"

"మీ ఇష్టం."

"నా ఇష్టం అనికాదు. కావలిస్తే మరేదైనా కొని ఇస్తాను."

"ఈ జేబురుమాలే కావాలండీ."

"అంతత్వరలో అయిపోదుసుమండీ. వెంటనే దీనిని నేను పూర్తిచెయ్యలేను. అది కాక ఈ నగిషీపనంతా చాలా చికాకైనపని. నే నిదివరకే అన్నాను, నాకు సామాన్యంగా ఇటువంటిపనులకి తగినంత ఓపిక లేదని."

"సావకాశంగా కానివ్వండి. తొందరేమిటి? మీరు జేబురుమాలు కుట్టి నాకిస్తానంటేనే నాకెంతో సంతోషంగా ఉంది. నిజానికి వేరే కుట్టి ఇవ్వనవసరం లేదు."

"అలా అనకండి. మీరు అంతఖరీదైన పుస్తకం కొనుక్కొని నాకిచ్చేసినందుకు నేను కృతజ్ఞత చూపించనక్కర లేదూ?"

"అంత కృతజ్ఞత కేముందండీ? మీరేమి చెయ్యమన్నా చేసేందుకు సంసిద్ధుడనేకా!"

"అయితే వెళ్ళిపోతారా?...మళ్ళీసారి మీరు వచ్చేటప్పుడు మీ స్నేహితుడిని పిలుచుకువస్తారు కాదూ?"

"మధుసూదనరావునా? తప్పకుండా తీసుకువస్తానండీ. శలవు."

"శలవు."

3

మరొక రెండేళ్ళ తర్వాత :

"ఈవేళ నన్ను ప్రత్యేకంగా రమ్మనికూడా నీ కుట్టుపనే నువ్వు చేస్తూ కూర్చుంటే నిన్ను చూస్తూ ఆనందించమనా నీ ఉద్దేశ్యం, పద్మినీ?"

"లేదు, మధూ. అంత కోపం తెచ్చుకోకు. ఈపని మానెయ్యమంటే మానేస్తాను. రెండేళ్ళబట్టి ఏమీ చెయ్యడం లేదు. నిన్ననే మొదలుపెట్టేను ఏమీతోచక....... మానెయ్యనా?"

"అది మానెయ్యక్కర్లేదు. ఏమైనా మాట్లాడు."

"ఏమిటి మాట్లాడమంటావు? నీ చిన్నచిన్న బాధలన్నీ వరుసగా చెప్పి నువ్వు చికాకు పడిపోతున్నావుకాని, నువ్వు కొద్దిరోజులలో సీమవెళ్ళిపోతానని చెప్పినప్పటినుంచీ నేనెంత దుఃఖపడుతున్నానో నువ్వు ఆలోచించడం లేదు."

"అంత దుఃఖపడవలసిన కారణం ఏమిటి?"

"ఏమీ బోధపరుచుకోలేవు కాదూ నువ్వు?.... నిన్ను మళ్ళీ ఎప్పుడుచూస్తానో, మధూ! తిరిగివచ్చాక నన్ను చూస్తావో లేదో కూడా."

"చూడకేంచేస్తాను?"

"ఏమో! అప్పుడు నిన్ను 'మధూ'అని పిలిచేందుకు కూడా అర్హత నాకుంటుందో లేదో. మళ్ళీ మధుసూదనరావుగా మారిపోతావేమో నువ్వు. కనబడకుండా మాయమైపోతావేమో కూడా."

"తిరిగి వచ్చేసేక మాట అలా ఉండనీ, పద్మినీ. 'ఆ దేశాలలో నాకార్యం ఎంతవరకు సాధించగలుగుతానా?' అని బెంగపెట్టుకున్నాను. నాకున్న ఆస్తంతా ఈ సీమ ప్రయాణంమీదా ఈ సీమచదువుల మీదా పోస్తున్నాను. నెగ్గకపోతే చావడమే మేలు."

"అలా అనుకోకు, మధూ. నువ్వు చాలా తెలివైనవాడివి. నీకు తెలియదూ ఆమాట?"

"తెలియకకాదు. భయం. అధైర్యం......తీరా వచ్చాక నాకు ఉద్యోగం దొరుకుతుందో దొరకదో అని ఇప్పటినుంచీ బాధ."

"వాటిగురించి ఇప్పటినుంచీ ఆలోచించకు, మధూ ...నీ దూరబంధువు డెవరో సీమలో కలెక్టరీ పరీక్షలో ఉత్తీర్ణుడయాడని చెప్పేవుకాదూ?"

"అవును. కృష్ణశాస్త్రి అని మావాడే."

"చూడు. అటువంటివాళ్ళ సంగతి ఆలోచించుకో."

"అసలు కృష్టశాస్త్రే నన్ను సీమకి రమ్మని ప్రోత్సాహించినది. అతని సలహామీదనే బయలుదేరుతున్నాను. ఒక సంగతి ఇంకా [illegible]. నాసంగతంతా

ఆలోపున చక్కబెట్టానన్నాడు.”

“ఏడాదయేవరకూ ఆయన ఈ దేశం రారన్నమాట.”

“రాడు.”

“బాగానే ఎంతజీతం ఇస్తారో ఆయనకి?”

“నాలుగువందలో అయిదువందలో.”

“అలాగా!”

“మరేమిటనుకున్నావు?...నా భవిష్యత్తంతా ఏలా ఉంటుందో అని భయంగాఉంది, పద్మినీ.”

“భయపడకు, మధూ. నీకుమట్టుకు అంత అదృష్టం పట్టదన్నమాటేమిటి?...ఇంతకీ, మధూ, నీబాధలే ఆలోచించుకుంటున్నావు కాని నామాట నువ్వు తలపెట్టడమే లేదు.”

“నన్నేమిటి చెయ్యమంటావు మరి? నా జీవితం అంతా ఎంత గందరగోళంగా ఉందో చూడు.”

“జ్ఞాపకంఉందా నువ్వు ఆరు నెలలక్రిందట నాకిచ్చిన మాట?...మరచిపోకూడదు సుమా!”

“మరచిపోను, పద్మినీ. కాని...”

“నిన్ను మొదట చూసినప్పుడే నువ్వంటే నాకెంతో మంచిఅభిప్రాయం కలిగింది. నీతో ఎక్కువపరిచయం సంపాదించాలని నేను పన్నిన పన్నాగాలు ఇన్నీఅన్నీ కావు. ‘నేను చేసేపనులు లోకంలో మర్యాదస్థులు చేసేపనులా కావా?’ అనికూడా ఆలోచించుకోకుండా ప్రవర్తించాను. నన్ను మోసపుచ్చడం న్యాయంకాదు.”

“నిన్ను మోసపుచ్చను...కాని, ఈ మాత్రం నువ్వు బోధపరచుకోలేవూ? ఇప్పుడు నా చదువులే నాకు ముఖ్యం. మరే సంగతులూ ముఖ్యం కాదు...”

“నువ్వు నాకు చేసిన వాగ్దానం కూడానా?”

“అది కూడా.”

ఇలా ఎప్పుడో ఒకప్పుడు నాతో అంటావని నే నెప్పుడూ భయపడుతూనే ఉన్నాను.”

“నీమీద నాకు ప్రేమలేకకాదు, పద్మినీ...మరి, నీకు నేనెలా బోధపరచగలను?”

“నువ్వు నన్ను మొదటిసారి చూడడానికి రావడం నీకు జ్ఞాపకం ఉందా?”

“జ్ఞాపకం లేకేమి?”

“నీ స్నేహితుడితో?”

“అవును. లక్ష్మీకాంతంతో.”

“ఆ రాత్రంతా నేను నిద్రపోలేదు, తెలుసునా? నిన్నుగురించే ఆలోచిస్తూ ఉన్నాను.”

“నేనూ ఆ రాత్రి చాలాసేపటివరకూ నిద్రపోలేదు ...కాని, ఆ రోజుల ప్రశంస ఇప్పుడెందుకు పద్మినీ? అప్పటికీ ఇప్పటికీ యుగాలు జరిగిపోయినట్లు అనిపిస్తుంది నాకు.”

“ఏడాదిపైన పదినెలలుకూడా కాలేదు!...నువ్వు నాతో ఇంత నిర్లక్ష్యంగా మాట్లాడినప్పుడు నాకు ఏడుపు పర్యంతం వస్తుంది...మధూ, ఆ దేశాలలో ఆడవాళ్ళతో స్నేహం చెయ్యనని వాగ్దానం చెయ్యవూ?”

"ముసలివాళ్లైనా కూడానా?"

"ముసలివాళ్లైనా కూడా?"

"సరే వాగ్దానం చేసేను. ఇంకా ఏమిటి వాగ్దానం చెయ్యమంటావు చెప్పు."

"ఎంత వేళాకోళంగా ఉంది నీకిదంతా!...మధూ, నువ్వు నన్ను మరచిపోతే నా జీవితంలో సుఖం, ఆనందం చచ్చిపోతుంది. నువ్వు తప్పకుండా నన్ను మరచిపోతావని నాకు తెలుసును."

"నా జ్ఞాపకశక్తి అంత తృణీకరించవలసినది కాదు ...నిన్ను మరచిపోను, పద్మినీ, ఎలా మరచిపోగలను?"

"నన్ను ఓదార్చడానికి అంటున్నమాటలవి. నిజంగా నీకు నేనింక అవసరంలేదు. నీ చదువులూ నీ భవిష్యత్తూ నీకు ఎక్కువముఖ్యం అయిపోయాయి. ఒకానొక కాలంలో నా అవస్థ అంత అన్యాయంగా ఉండేదికాదు. వాటన్నిటి కంటే నేనే ఎక్కువ ముఖ్యంగా ఉండేదాన్ని."

"ఇప్పుడూ నువ్వే నాకు ఎక్కువ ముఖ్యం, పద్మినీ. కాని ఈ ప్రత్యేకసమయంలో నేను నా స్వంతవిషయాల గురించి బెంగపెట్టుకోడం అసందర్భం అంటావా? ఇప్పుడు కాకపోతే ఎప్పుడు వాటిగురించి ఆలోచించడం?"

"కాని నా మాటే ఆలోచించడం లేదు నువ్వు"

"మూడు వారాలక్రిందట నీ పుట్టినరోజుకి నేను పంపిన పుస్తకం అందిందా?"

"అన్నట్టు దానిమాటే చెప్పడం మరచిపోయాను!

అందింది, మధూ. పుస్తకం చాలా బాగుంది. అప్పుడే రెండుసార్లు చదివేను...ఈవాళ నువ్వు రాగానే చెప్దాం అనుకుంటూ-గూ-- మరచిపోయాను. క్షమించు మధూ."

"చూసేవా మరి! నేను నిన్ను మరచిపోతున్నానో నువ్వు నన్ను మరచిపోతున్నావో తెలుసుకోడానికి ఇదే ఋజువు."

"నువ్వు నీ మాటలధోరణిలో పడేసరికి వింటూ నామాట మరచిపోయాను...అవును, నాదే తప్పు."

"ఎప్పటికీ నిన్ను పూర్తిగా మరచిపోలేనని ఇప్పుడైనా ఒప్పుకుంటావా?"

"పూర్తిగా మరచిపోవులే...ఇదే మొదటిసారి నా పుట్టినరోజుకి నువ్వు బహుమానం ఇవ్వడం, ఇదే ఆఖరిసారి కూడా అనుకుంటాను. అంతేనా?"

"ఓపికపట్టి చూడు. ఇప్పటినుంచీ ఆశలూ అనుమానాలూ ఎందుకు?"

"ఎంత అడిగినా నీ పుట్టినరోజు ఏదో నువ్వు నాకు చెప్పలేదు, మధూ."

"ఎందుకూ?"

"నాకుమట్టుకు ఆ రోజున నీకేదైనా ఇవ్వాలని ఉండదూ?"

"నేను నీకిచ్చేను కనుక నువ్వుకూడా నాకివ్వాలా?"

"అంతేకాదు కారణం...నీ పుట్టిన రోజు ఏదో చెప్పు."

"చెప్పను."

"ఈ చిన్నచిన్న విషయాలలో చాలా క్రూరత్వం చూపిస్తావు నువ్వు...చెప్పు."

"అసలు సంగతి, నాకే తెలియదు, పద్మినీ. మారుమూలని పల్లెటూరులో పుట్టేను. అక్కడ వాళ్ళకి తిథులు తెలుసును కాని తేదీలు తెలియవు. నేనుకూడా అంత పట్టుదలగా తెలుసుకుందామని ప్రయత్నం చెయ్యలేదు.తప్పరోజు ఏదైనా చెప్పమంటే చెప్పగలను...పుట్టేము చాలదూ? ఏరోజో కూడా ఎందుకు జ్ఞాపకం ఉంచుకోడం?"

"పోనీ, అటువంటి కారణం లేకుండానే నీకేదైనా బహుమానం ఇస్తాను. నీకేమి కావాలో చెప్పు."

"సరే, నువ్వు కుట్టున్న జేబురుమాలు కావాలి. నగిషీలన్నీ చేసేక, కుట్టడం పూర్తయాక నాకియ్యి."

"ఇది నీకు నచ్చిందా?"

"గుడ్డ చాలా బాగుంది. ఏమిటి దానిపేరు?"

"క్రీప్ డి చైన్ అనో క్రేప్ డి షైన్ అనో అంటారు. నిన్ననే మళ్ళీ మొదలుపెట్టేను, ఏమీ తోచక. రెండు వైపులు పూర్తిగా అయాయి. మూడవవైపు నగిషీ సఖం కూడా కాలేదు. ఇంకా ఆఖరివైపు పని మొదలుపెట్టాలి... నిజంగా ఈ జేబురుమాలే కావాలంటావా?"

"నువ్వు మరొకనికోసం కుట్టుంటేతప్ప."

"ఎవరికీ కాదు. మొదలుపెట్టినప్పుడు నువ్వు పుచ్చుకుంటావేమో చూద్దామన్న ఆశతోనే మొదలుపెట్టేను... వెంటనే దీనిని పూర్తిచేస్తానని మాటివ్వలేను సుమా. ఈ నగిషీపనంతా చాలా చికాకైనపని. నాకు సామాన్యంగా ఇటువంటి పనులకి తగినంత ఓపికకూడా లేదు."

"పోనీ, నేను సీమకి బయలుదేరే లోపుగా తయారవుతుందంటావా?"

"మూడోంతులు తయారవుతుంది. లేకపోతే, నువ్వే అక్కడికి వెళ్ళేక పంపిస్తాను....సీమలో ఉన్నంతకాలం ఈ జేబురుమాలు ఎప్పుడూ నీ కోటుపై జేబులో పెట్టుకు తిరుగుతానని నాకు వాగ్దానం చెయ్యి. మరీ."

"మరి దాన్ని చాకలివాడికి వేసిన రోజులలోనో?"

"నేనంటే నీకు పరమ వేళాకోళం కదా!"

"లేదు, పద్మినీ. ఎప్పుడూ పెట్టుకుంటాను...అసలు నువ్వు పంపించడం అంటూఉంటే! నాకిస్తాననడమే చాలు, పంపించినా పంపించకపోయినా!"

"పంపకేం చేస్తాను?...వెళ్తావా అయితే?"

"వెళ్తాను. మళ్ళీ ఒకసారి సీమకి బయలుదేరేముందు వస్తాను."

4

మరొక రెండేళ్ళతర్వాత :

"ఓహో, పెళ్ళికూతురుగారు ఈమూల కూర్చుని ఏదో కుట్టుకుంటున్నారా?"

"పెళ్ళయిపోయి వారంరోజు లయినాకూడా ఇంకా పెళ్ళికూతురునేనా?"

"నిన్ను ఏమని పిలవాలో నాకింకా తెలియడంలేదు. ఈ దేశంలో పెళ్లాలని పిలవడం గొప్ప చిక్కు. 'పద్మినీ' అని పిలుద్దాం అంటే అందరూ నిన్ను ఆపేరు పెట్టే పిలుస్తారు. నా ప్రత్యేకభావాలకి ఆపేరు పనికిరాదు. పాశ్చాత్య పద్ధతులు అవలంబించి 'ప్రేయసీ' అనికాని 'ప్రియురాలా' అనికాని పిలవాలంటే నా సిగ్గుమాట అటుండగా అటువంటి పలుకరింపులు వింటే కొందరికి పొట్ట బద్దలయ్యేటట్టు ఏడుపు రావచ్చును! ఏమంటావు?"

"ఈ నవ్వులూ ఈ ఏడుపులూ ఎందుకు తెచ్చిపెట్టుకోడం? మానెయ్యండి."

"నన్ను 'మీరూ' అనికాని వేరేవిధంగా పిలువవంటావు?"

"ఏమని పిలువమంటారో చెప్పండి."

" 'నువ్వూ' అని పలుకరిస్తే తప్పేమిటి?"

"నాకు తెలియదు."

"మిగిలిన వాళ్లున్నప్పుడు 'మీరూ, మీరూ' అని అంటే అన్నావుకాని, మనం ఇద్దరమే ఉన్నప్పుడైనా మరొకలా పిలువకూడదూ?"

"ఒకప్పుడు ఒకలా పిలిచి మరొకప్పుడు మరొకలా పిలువడం నాకు చేతకాదు. కొంపతీసి పొరపాటున మనిద్దరమే ఉన్నప్పుడు 'మీరూ' అని పిలిచి మిగిలినవాళ్లున్నప్పుడు మరొకలా పిలుస్తానేమో!"

"అలా అయినా ఫరవాలేదు...నిజంగా, చూడు.

పిలిస్తే 'కృష్ణా' అని పిలువవచ్చును. లేకపోతే 'శాస్త్రీ' అని పిలువవచ్చును. సులభంగా ఉచ్చరింపదగినవి రెండు చిన్నపేర్లు నాకున్నాగూడా వాటిని నువ్వు ఉపయోగించకుండా ఉండడం మంచిపని కాదు."

"మీరు పట్టుకున్న ఉత్తరం ఎవరి దగ్గరనుంచి?.... లేకపోతే నేను అడుగకూడదా?"

"నీకు చూపించాలనే తీసుకవచ్చాను. నాకు మధుసూదనరావని ఒక దూరబంధువు డున్నాడు. ఇప్పుడు సీమలో ఉన్నాడు. పాపం, ఈమధ్యనే అతని పరీక్ష పోయింది. కొన్నివారాల క్రిందట అతనికి మనపెళ్లిని గురించి వ్రాశాను. దానికి జవాబిది....కళాశాలలో ఉండగా నిన్ను ఎరుగుదునని వ్రాస్తాడేమిటి?"

"ఏదీ, ఇలా ఇవ్వండి....ఆయన పేరు?"

"మధుసూదనరావు."

"మధుసూదనరావా?....అవునవును, పట్టపరీక్షకి చదువుతున్నప్పుడు నా తరగతిలోనే ఉండేవాడు."

"పాపం, చాలా కష్టాలలో ఉన్నాడిప్పుడు. ఇంకా సీమలోఉండి చదివేందుకు నన్ను సహాయం చేసిపెట్టమంటాడు. నేనేమీ చెయ్యలేను."

"ఆ రోజులలో చాలా తెలివైనవాడని పేరు సంపాదించాడాయన."

"తెలివైనవాడే, అయితే నేమీ?.....అక్కడికి వెళ్లేక చదువులుకూడా కొంత సన్నగిల్లేయనే నా అను

మానం. రాత్రింబొగళ్లు చదివితేకాని ఏమీ రాదు. నే నీ ఉద్యోగంలో ఇప్పుడున్నానూ అంటే, ఎంత కష్టపడితే నాకు లభించిం దిది. అది గ్రహించరు చాలామంది."

"ఆయన ధనవ్యయం, చదువులూ, అన్నీ వృథా అన్నమాటే ?"

"వృథాయే."

"పాపం."

"రేపురాత్రికి నా స్నేహితుడు సంజీవరావు మనిద్దరినీ భోజనానికి పిలిచాడు. ఇంకా ఎవరెవరినో కూడా పిలుస్తున్నానని చెప్పేడు. అతనిభార్య నీతో వచ్చి చెప్పిందా ?"

"చెప్పింది."

"ఆవిడ నీకెలా నచ్చింది ?"

"నాకు నచ్చలేదు సుమండీ!"

"ఏమీ ?"

"ఆవిడ షోకులు చూస్తే నాకు అసహ్యాం. ఏమిటో తిప్పుకుంటూ నడుస్తుంది, వికారంగా మాట్లాడుతుంది. లోకం అంతా తనకేసే చూస్తోందన్నట్టూ, లోకం అంతా తనకేసే చూడాలన్నట్టూ ప్రవర్తిస్తుంది. నాకు నచ్చదామనిషి."

"నీకింకా ఎవరెవరిదగ్గర ఎలా ఉండాలో తెలియదు కాని, తెలిసేక ఆవిడని చూసి చాలా ఆనందిస్తావు. చాలా మంచిదావిడ. కొన్నిరోజులు పోయాక నువ్వే కనిపెట్తావు. ఊరికా సిగ్గుపడిపోయి అందరివెనకా గోడకి జార్లబడి నుం

చుంటే ఏమిలాభం ? అందరితోనూ కలసిమెలసి తిరిగి ఎవరితో ఎలా మాట్లాడాలో అలా మాట్లాడుతూ ఉండాలి. నువ్వింకా నేర్చుకోవా లీ పద్ధతులన్నీ."

"నా కేమీ అక్కరలే దా పద్ధతులు."

'అక్కరలేదంటే ఎలాగ ? ఆవిడతో స్నేహంచేసి ఈ విషయాలన్నిటిలోనూ తరిఫీజవుతావేమో నని ఆశపడుతున్నాను నేను."

"నేనేమీ ఆవిడదగ్గర నేర్చుకోదలచుకోలేను."

"నేర్చుకోకపోతే వీలులేదు. ఊరికా చదువుకున్నదానవై ఉన్నంతమాత్రాన చాలదు. ఈ చిన్న చమత్కారచేష్టలలోనే మనిషి రాణించడం రాణించకపోడం బయలుపడుతుంది. తంటాలుపడి శ్రద్ధగా నేర్చుకుంటేనే కాని ఈ చేష్టలు పట్టుబడవు. రానురాను వాటి ఉపయోగం నువ్వే గ్రహిస్తావు."

"ఉన్నదానిని ఉన్నట్టుగా నచ్చకపోయాక...."

"నువ్వు నచ్చలేదని కాదు."

"మరి, మీరంటున్న మాటలన్నిటికీ అర్థం ఏమిటి ? నాకంటె ఆవిడ మీకు ఎక్కువ నచ్చిందన్న మాట కాదూ ?"

"అదేమన్న మాట ! ఆవిడదగ్గర నువ్వు తరిఫీజయాక ఆవిడ తలదన్ని నువ్వే పైకొస్తావు.... రేపు భోజనానికి వెళ్ళేటప్పుడు మంచి రంగుపట్టుచీరె కట్టుకో. చాలా షోకుగా తయారవాలి నువ్వు."

"ఏ రంగులు మంచివో ఏ చీరెలు మంచివో నాకు తెలియదు. నా పెట్టె తీసి మీరే స్థిరపరచండి."

"నీకు చీరెకూడా నన్నే కట్టమంటావు కాబోలు!"

"వెంకితనం!...అవును మరి, అందంగా చీరె కట్టుకోడం నాకు తెలియదని నిశ్చయించుకు అదిగూడా మీరే కట్టానంటే, దానికి నేను ఒప్పుకోన వలసినదేకా?"

"నువ్వు కుట్టుతున్నదేమిటి?"

"కనబడడం లేదూ? జేబురుమాలు."

"నాకే కాదూ?"

"కాదంటేనో?"

"కాకుండా ఎలా ఉంటుంది? ఏమిటా గుడ్డ? తమాషాగా ఉంది."

"క్రీప్ డి చైన్ అనో క్రేప్ డి షైన్ అనో అంటారూ, అదీ."

"ఏమో, ఆపేరు క్రీప్ డి షైన్ కాగూడదా? క్రేప్ డి చైన్ కాగూడదా?"

"ఏమో ఆ దేశాలన్నీ తిరిగి వచ్చినవారు మీకే తెలియాలి."

"నాకూ తెలియదు లే!...,.నీకీ కుట్టుపనులన్నా నగిషీ పనులన్నా చాలా సరదాయేనా?"

"సరదాయే, ఈ మధ్య చాలారోజులబట్టి ఏమీ చెయ్యడంలేదు కాని..."

"అవును మరి, ఈ మధ్యని నీకు వేళెక్కడుంది?"

"ఛీ, ఊరుకోండి...నిన్ననే మొదలుపెట్టేను. సమీాలోచక."

"ఈ నగిషీపనంతా ఇంత పట్టుపట్టి చేసేందుకు నీకు ఓపికకూడా ఉందీ?"

"నిజానికి ఓపిక లేదు. చాలా చికాకైన పనిది. కొందరు ఒకపని తలపెడితే అది ముగించేవరకూ నిద్రపోరు. నేనారకం కాను. జరిగినంతవరకూ జరగనివ్వమని బద్ధకిస్తూ ఉంటాను. ఒకపని మొదలుపెట్టేక పూర్తిచెయ్యకుండా ఏళ్ళతరబడి ఊరుకుంటాను."

"అలాఉంటే వీలులేదు మరి. ఏదీ, చూడనియ్యి ఎంతవరకూ అయిందో."

"మూడువైపులు పూర్తిగా అయాయి. నాల్గవవైపు నగిషీ రమారమి సఖం పూర్తి అయింది."

"ఎప్పుడు మొదలుపెట్టేవిది?"

"నిన్ననే....అంటే, ఆమధ్యని కాస్త పనిచేసి అలా పెట్టెలోపడేసి ఊరుకున్నాను. నిన్ననే మళ్లా పైకితీసేను."

"అలా చెప్పు! అందుకే గుడ్డ మాసిపోయినట్టుగా ఉంది."

"అది మాయడంకాదు. గుడ్డ రంగే అంత."

"ఎప్పటికి పూర్తిచేస్తావిది?"

"ఎప్పటికైతే మీ కెందుకు? మీకే కుట్టిపెట్టున్నానని మీకంత ధైర్యం ఏమిటి?"

"నాకు కాకపోతే మరెవరి కంటావు?"

"నా కోసమే కాకూడదూ?"

"నీకు ఇలాంటి జేబురుమా లెందుకూ?...ఆమాట లన్నీ మాను. నే నడగగానే నాకోసమే అని వెంటనే అంటే ఎంత అందంగా ఉండునో ఆలోచించు."

"మీ కేనండీ. మీకు కాకపోతే మరెవరికి? ఇంత సేపూ వేళాకోళంగా మాట్లాడుతున్నాను. అంత తెలివైన వారు, ఆమాత్రం బోధపరచుకో లేకపోతే ఎలాగ?..... అయితే దీనిని మీకు నేను బహుమానంగా ఇస్తే నాకు మీ రేమి బహుమానం ఇస్తారు?"

"నీకు నేను మొగుడినవడమే బహుమానం. వేరే బహుమానా లెందుకు?...రేపు సాయంత్రానికి నువ్వు నగిషీపనంతా పూర్తి చేసెయ్యాలి. సంజీవరావు ఇంటికి మనం భోజనానికి వెళ్లినప్పుడు ఆ రుమాలు నా జేబులో ఉండాలి...జేబురుమాలుకి ఒకమూలని నా పేరుగూడా నగిషీలో వేస్తే బాగుంటుందేమో. తగినంత వేళ లేదంటావా? పోనీ, ఆపని తర్వాత చెయ్యవచ్చునులే.

"రేపురాత్రి మీతో నాకు రావాలని లేదండీ."

"మళ్లీ మొదలుపెట్టకు. రేపు నువ్వు రాకతప్పదు. ఆ జేబురుమాలు గురించి బద్ధకించకు సుమా. తప్పకుండా తయారుగా ఉండాలి...రేపురాత్రి వాళ్లందరిమధ్యా దానిని పైకితీసి చూపించి, ఈ నగిషీపనంతా ప్రత్యేకంగా నాకోసం నువ్వు కష్టపడి చేసేవని వాళ్లందరితోటీ చెప్పొద్దు మరీ!... ఏమంటావు?"

స్వేచ్ఛ

నాలుగైదు నెలలక్రిందట ఒకనాడు రాత్రి నా స్నేహితుడు శ్రీనివాసరావు ఎంతో హడావిడిగా వచ్చాడు నా గదికి. "నీతో చాలా అవసరంగా మాట్లాడాలి, రామం" అన్నాడు.

నా బల్లమీద కచ్చేరీ కాగితాల కట్టలు మూడంతస్థుల మేడలాగ పడున్నాయి. అప్పుడే పైకట్ట తీసి విప్పబోతున్నాను. ఈరాత్రి కూర్చుని ఈ కాగితాలన్నీ చక్కబెట్టుకోకపోతే నా గుమాస్తా ఉద్యోగం కాస్తా ఊడుతుందేమో అన్నంత దురవస్థలో ఉన్నాను. 'అన్నీ బకాయిలే' అంటూ, నా పైఉద్యోగి నన్ను ముప్పతిప్పలూ పెట్టుతున్నాడు. ఇటువంటి సమయంలో పొద్దున్న మా మామగారి దగ్గరనుంచి తన కూతురికి పదహారేళ్లు నిండిపోయాయనీ, ఇంకా నేను పెళ్లాన్ని కాపురానికి తెచ్చుకోకపోవడం అంత తెలివైన పని కాదనీ ఒక చిన్న ఉత్తరం! పొగలంతా కచ్చేరీలో ఆ ఉత్తరం గురించే ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నాను. సరే, రాత్రి కచ్చేరీపని చేసుకుందా మనుకునేసరికి శ్రీనివాసరావు సిద్ధం.

"ఏమిటి, శీనూ?"

"రా మం, చా లా చె ప్పా లి....తొ ం దర పనా ఇదంతా?"